

MISVERSTANDEN RONDON HUMANISME

Het lijkt raadzaam onder meer naar aanleiding van een artikel van S. H. Radius in *Humanist* (van 24 juni jl.) enkele opmerkingen te maken, die onder bovenstaande titel zouden worden samengevat.

1. De humanistische beweging

is, zoals men weet, ontstaan om die mensen voor wie het mens- en wereldbeeld dat de kerken aanboden niet meer aansprak, een uitzicht te bieden op een menswaardig bestaan. Het ging noch gaat erom kerken concurrentie aan te doen.¹⁾

Het ging en gaat er wel om hen, die zich eigener beweging van kerk(en) afwenden, een perspectief aan te reiken.

De onkerkelijkheid

die bij het ontstaan van de humanistische beweging nog vrij nieuw was, is inmiddels een begrip geworden. De ontkerkelijking gaat gestadig verder en betreft nu $\pm \frac{1}{3}$ deel van ons Nederlandse volk en in bepaalde steden meer dan de helft. Onder de druk van deze beweging zijn in bepaalde kerken (het duidelijkste voorbeeld in Nederland is de RK-kerk) stromingen ontstaan die de plaats van de mens in (hun) goddelijke wereldbeeld willen herwaarderen. Diezelfde stromingen in diezelfde kerk ontmoeten overigens juist op dit punt thans hevige weerstand, onder leiding van het hoogste kerkgezag. De onrust die hierover binnen deze kerken zelf is ontstaan, heeft zich echter als het ware buiten die kerken voortgeplant. In die zin wel te verstaan dat sommigen door de vooruitstrevende geluiden op hol zijn geslagen en menen te weten dat „de kerken humanistisch zijn geworden”; niets is minder waar als men tenminste ernst maakt met de door humanisten erkende autonomie van de mens. Zelfs in de genoemde vooruitstrevende gedachten binnen bepaalde kerken, doch zeker in de niet-vooruitstrevende groeperingen in diezelfde kerken, wordt de mens toch opgevat als een wezen gods, onder supervisie van een opperwezen levend en niet begiftigd met eigen opvattingen van wat behoort en wat niet. Bij de komende discussie over een nieuwe beginselverklaring zal volstrekt duidelijk blijken, waarin humanisten principieel een andere opstelling kiezen. Wij schrijven dat niet, omdat wij zouden

willen propageren dat die andere opstelling meer of beter is dan die van confessionelen, bepaald niet! Wij menen dit nog eens in alle duidelijkheid te moeten stellen, omdat sommigen menen dat nu „iedereen hetzelfde gaat denken, een humanistische beweging geen zin meer heeft” of — anders uitgedrukt — dat de „ontmanteling van de levensbeschouwelijke organisaties is begonnen”²⁾. Bovendien betekent nu juist de zich voortzettende ontkerkelijking dat telkens nieuwe groepen mensen zich bewust afwenden van hetgeen de kerken hen voorhouden.

Zonder te willen stellen dat zij allen **dus** humanistisch denken, is duidelijk dat bij die groepen telkens nieuwe mensen zijn, die door een mensbeschouwing als de onze, worden aangesproken.

Voor hen is bijzonder duidelijk dat het nu juist niet „één pot nat” is, wat kerk en H.V. op het terrein van menselijke onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid bijvoorbeeld propageren. Een even duidelijk misverstand is het dat de humanistische beweging een emancipatieorganisatie voor buitenkerkelijken zou zijn.

Daarmee bedoelt men dat het doel van de beweging de erkenning van modern niet-godsdiensig denken geweest zou zijn. Wie enigszins op de hoogte is van de geschiedenis van het H.V. weet dat de frontale aanval der kerken direct na de oprichting van het Verbond geleid heeft tot een jarenlange strijd om erkenning van het goed recht van onze levensovertuiging. Hij weet ook dat die strijd ons werd opgedrongen en dat het **ons** daarom niet ging. In de woorden van de grondlegger van het H.V., Van Praag, was dat „de kleine strijd”, terwijl het om „de grote strijd” ging³⁾.

Dat verkeerde uitgangspunt nu, is er verantwoordelijk voor te menen dat het met het Verbond eigenlijk gedaan zou zijn of dat het dringend nodig is om nieuwe uitgangspunten of doelen te zoeken voor het Verbond.

Onkerkelijken en zeker humanisten gaat het bij het Verbond om inspiratie. Hoe kunnen zij zich een mens- en wereldbeeld tekenen dat de uitdaging van dit leven aanvaardbaar maakt, dat dit leven

Mr. M. G. Rood

„de moeite waard” (Van Praag) maakt? Dat zullen zij proberen te vinden in onze uitgangspunten, in ons appèl op menselijke vermogens en de durf en verantwoordelijkheid om er zelf iets van te maken.

Om die inspiratie gaat het!

Daarom is het erger dan een misvatting te menen dat „het hebben van een in-
(doorlezen op pagina 3)

in dit nummer:

- Misverstanden rondom Humanisme pag. 1
- Hoofdbestuursvergaderingen pag. 2
- München pag. 4
- Verbondsorgaan „Humanist” naar alle leden pag. 4
- Humanistisch vormingsonderwijs pag. 4
- Levensbeschouwing en Ziekenhuiswezen pag. 4
- Jezelf in relaties pag. 4
- Vragen en antwoorden pag. 6
- Kontributiebetaling ledenregistratie pag. 6
- Leden winnen pag. 7
- Ledenwerfaktie '72 pag. 8

Hoofdbestuur-vergaderingen

Wij beginnen met het een en ander uit de hoofdbestuursvergadering van 8 september. Zulke vergaderingen kunnen immers door bestuurders uit den lande bezocht worden? Er was één afdelingsvoorzitter. Wij hopen toch dat het door blijft druppelen met bezoekende bestuurders. Maar hoofdzakelijk voor een beter contact Hoofdbestuur-Afdelingen is mogelijk toch ook deze rubriek, al kan die natuurlijk niet die nuance overbrengen die een bezoek kan geven.

Van diverse kanten was gevraagd om een verklaring inzake de terreurdaden op de Olympische Spelen. Rood had een concept klaar en al gauw was duidelijk dat het H.B. een verklaring wilde, die zou bestaan uit drie onderdelen: afschuw over de moorden, teleurstelling over het blijven van de Nederlandse ploeg, noodzaak van vergelijk in Midden-Oosten. Cabout en Vogels hebben vervolgens het concept uitgewerkt. Deze uitwerking werd aanvaard — zie elders in dit blad — met één stem tegen een onderdeel.

Ik ben maar wat uitvoerig. Dat kan niet elke keer en dat zal vooral op den duur ook niet steeds nodig zijn. Doch ook zal de een het graag wat uitvoeriger hebben dan de ander. Dus maar wat afwisselen en misschien zo nu en dan iets beschouwing erbij.

Enkele afdelingsbesturen en personen hebben zich gestoten aan het artikel waarmee de Humanist in zijn nieuwe lichtblauwe jas op 15 augustus opende. Dit was het Dennendal-artikel van Van Galen Last en Hoekstra. Een afdelingsbestuur kondigde zelfs aan te willen aftreden. Ook de

zeer grote meerderheid van het Hoofdbestuur betreurde het artikel. Waarom een zaak aan de orde gesteld die ons niet het meest aangaat, en waarom zoiets in het eerste nummer? Waarom een zaak aan de orde waarover men uit een bepaalde streek van het land reeds eerder te kennen gegeven had onze inmenging erin ongewenst te vinden? Vandaar dan ook die reactie van dat bestuur, waar nu mee gepraat gaat worden. Voorts zullen wij terug moeten naar de vroegere situatie waarin de eindverantwoordelijkheid m.b.t. de inhoud bij een of meer hoofdbestuurders bleef. Hierover is nader beraad gaande.

Verheugend daarentegen is dat het Humanistisch Thuisfront heeft voorgesteld om binnenkort met een hoofdbestuursdelegatie te vergaderen. Al ken je elkaar, na niet eens zo heel lange tijd ken je elkaar niet zo goed meer, en dat kan gaan betekenen:

niet helemaal goed genoeg meer. Dit als algemene opmerking. Met het Bestuur van het Thuisfront gaat dus over enkele zaken gepraat worden, waarvoor werden aangewezen: voorzitter, penningmeester, directeur en

Dr. A. J. Wichers,
Alg.-sekretaris

de permanente kontaktpersoon De Ronde.

Van Galen Last, de spil in de redactie van de Humanist en tevens betrokken bij de ledenwerving, heeft het hoofdbestuur verrast door voor zijn lidmaatschap van het H.V. te bedanken, naar aanleiding van een personeelskwestie. In tweede lezing was nu aan de orde of VGL nog wel te handhaven zou zijn. Op de vergadering van 15/8 was het antwoord reeds „nee” geweest, maar die vergadering was gering bezet en men wilde VGL de gelegenheid geven schriftelijk te motiveren. De grote meerderheid van de vergadering zag ook nu niet dat men op deze geavanceerde post voor de dag zou kunnen komen met: „maar ik heb zelf bedankt”.

Aan VGL, niet van gedachten verandering mede op grond van overwegende bezwaren tegen het H.B.-beleid in algemene zin, is ontslag aangeboden.

De Leede is aan het woord geweest om een overzicht te geven van de bestuurlijke situatie in de afdelingen.

INGEZONDEN BRIEVEN

Op gevaar af een querulant te worden lees ik alles wat me in handen valt onder het hoofd Bejaardenzorg. Zo ook het artikel in Humanist van 1 september **Bejaarden bestaan niet**. Het gaat over een studieweek van „kritische bejaardenwerkers” en ik citeer eruit:

„Op een vertegenwoordiger van een bejaardenbond na, waren bejaarden zelf daarbij afwezig.

Terwijl oorspronkelijk op de Volkshogeschool het plan bestond in deze week een groep kritische bejaarden bijeen te brengen. Dat dat niet lukt vormde op zichzelf al een aanwijzing voor de noodzaak de positie van de oudere mensen in de samenleving fundamenteel te bezien.

Desnoods toch maar weer „over U-zonder U”.

Zonder in het minst de goede bedoelingen van de „kritische bejaardenwerkers” die, wie weet, een paar vrije dagen voor deze bijeenkomst geofferd hebben,

te miskennen kan ik bij het lezen van het bovenstaande toch een paar vragen niet terughouden:

1. Waardoor is het u niet gelukt een aantal kritische bejaarden bereid te vinden zo'n conferentie bij te wonen? Ik ben niet de enige die u een lijstje werkwilligen had kunnen verschaffen.
2. Kent u een instelling in Nederland die een bijeenkomst belegt om over de belangen van bepaalde bevolkingsgroepen te spreken waarbij de betrokken groepen zelf niet vertegenwoordigd zijn, behalve dan als het gaat over voogdijkinderen, gevangenen, geestelijk gestoorde en onder curatele gestelden? Ja, het is waar dat bij de laatste volkstelling de bejaarden met bovengenoemde in een groep waren ingedeeld die hun kaarten open moesten inleveren. Zo lang u me niet overtuigt, dat ik me vergis, ben ik geneigd uw titel te lezen

„Kritische bejaarden bestaan niet” en daartegen toch ook uit naam van vele anderen te protesteren.

Met de meeste hoogachting,

Annie Romein-Verschoor
Rosa Spier Huis
Laren

Inzake fluor

De mening van de heer H. W. Philips uit Amsterdam inzake „Fluor” (zie „Humanist” 27-15, pag. 8), heeft bijzondere nadruk gekregen, doordat de voormalige eindredakteur door gebruik te maken van een groter lettertype en extra kleur de indruk wekte dat van redaktiewege voor genoemde mening reclame kan worden gemaakt.

Dat is natuurlijk onjuist geweest.

Hoofdbestuur H.V.

De kleinste afdelingen hebben vaak de meeste moeite om tot volledige en actieve besturen te komen. In de middelgrote afdelingen ziet het er op 't ogenblik vrij goed uit, maar juist in een paar van de zes afdelingen zijn er bestuursimpasses.

Gelukkig betekenen bestuursmoeilijkheden niet automatisch dat het met de medewerking aan de ledenwerving ook niet goed loopt, maar helaas is eveneens het omgekeerde waar, namelijk dat een redelijk lopend gewoon bestuur nog geen garantie is voor een goede ledenwervingsploeg. Het heeft allemaal zeer de aandacht van Organisatiesecretaris De Leede, die zijn samenvatting ook op korte termijn zal opschrijven.

Er was nog een personeelspunt: het formuleren en formaliseren van de overlegstructuur met Directeur en H.B. Hierover lag een nota ter tafel van de Penningmeester, doch deze werd aangehouden totdat de personeelsvergadering er zich over zou hebben uitgesproken.

Agenda's 15, 22 en 29 september. Steeds: 19.30 uur in het Erasmushuis, Oude Gracht 152, Utrecht.

Aktualiteiten zijn uiteraard niet te voorzien, terwijl de belangrijkste komende punten in het vorige nummer al werden toegelicht. Bespreking concept beginsel-verklaring wordt urgent. Het Humanistisch Jongeren Centrum blijft een stroom van beledigingen voortbrengen. Er moet voor- en nabespreking van Radio- en TV-programma's plaats vinden. Enkele commissies i.v.m. komende wetgeving (zedelijkheid, privacy) moeten aan de orde komen. Tenslotte, doch allerm minst het minst: het aflezen van de thermometer van de ledenwerfaktie (waar u hopelijk meer voor doet dan u eerst van plan was?).

MISVERSTANDEN RONDOM HUMANISME

(vervolg van pagina 1)

spiratie niet zo belangrijk is, maar het geïnspireerd bezig zijn¹⁴). Wie dat onnadenkend opschrijft, beseft blijkbaar niet wat het verschil is tussen de waarde van uitgangspunten die menselijk handelen bepalen en dat handelen zelf. Ik vrees dat de concentratiekampbewakers of hun hoogste chef Himmler zeker geïnspireerd bezig waren. Men zal toch bezwaarlijk kunnen volhouden dat het daarom ging en niet om wat hen inspireerde.

2. Absolute taal

Het behoort tot de eigenaardigheid van deze tijd om in nogal absolute taal te redeneren. Een vrij bekend voorbeeld betreft de structuur van de maatschappij, waarin wij leven. Jongeren zullen dikwijls menen, dat ouderen er niets van gemaakt hebben. Is er niet een grote

ongelijkheid in de wereld? Wordt er niet steeds op vele plaatsen oorlog gevoerd? Leven wij niet in een consumptiemaatschappij, die alleen maar steeds meer de natuur vervuilt? Het is voor de maatschappijkritici dan veelal het kapitalisme dat genoemd wordt als oorzaak van alle ellende. Nu is het niet onze bedoeling hier het kapitalisme te verdedigen of te bestrijden. Dat valt buiten het bestek van een humanistische beweging. Slechts zouden zij, die zo graag de maatschappij willen hervormen omdat het kapitalisme alleen maar geleid zou hebben tot lucht- en waterverontreiniging en rijkdom voor enkelen, kunnen bedenken dat zonder diezelfde vorm van maatschappijstructuur de mensen er in het algemeen veel slechter aan toe waren. Het roken van de schoorsteen, ook al zijn wij nu erg gevoelig geworden voor wat de rook in het milieu doet, heeft voor grote massa's geestelijke en materiële ontplooiingskansen gebracht, die er voorheen niet waren.

Dat betekent niet dat **dus** het kapitalisme ook het antwoord kan of zal inhouden op de problemen van nu.

Het ging ons — eerlijk gezegd — ook helemaal niet om die vorm van maatschappijstructuur, maar om het ongezuiverde lanceren van stellingen. Maatschappijkritici zijn zeker nodig, mits zij binnen een humanistische beweging zich twee zaken goed blijven realiseren:

Genuanceerd

a: humanisme is een beweging waarbinnen men genuanceerd tracht te denken. Kreten om de kreten horen bij ons niet thuis. Kritiek op de structuur van de maatschappij omdat dat tegenwoordig „in” is, zal op een humanist weinig indruk maken, zeker niet als geen oprechte poging wordt ondernomen de andere kant van wat men beweert, te zien en te onderzoeken. En het is heel ver van een dergelijke poging wanneer men vooraf probeert degenen, die anders denken, belachelijk te maken, bij voorbeeld door hetgeen zij zeggen meewarig te betitelen als „verbale explosies” of „frisse taal”. Aan deze soort van moderne onverschilligheid, die personen of organisaties aanvalt met onfaire middelen, hebben wij in de humanistische beweging geen behoefte.

Vacuüm

b: het bepalen van een standpunt, ook ten aanzien van vragen van maatschappijkritiek gebeurt niet in een vacuüm. Niemand kan denken of handelen zonder zich zelf, zijn eigen opvattingen en ideeën mee te brengen. Of men een andere vorm van maatschappijbesturing wenselijk acht, wordt dan ook bepaald door datgene wat men juist en rechtvaardig acht. Het is weer een misverstand te menen dat mensen niet door hun geweten doch door belang alleen (vrees voor verlies van een baan) gedreven worden. Natuurlijk komt het voor dat mensen tegen hun eigen opvattingen in handelen vanwege, bij voorbeeld een eigen belang. Maar zij weten en voelen dan heel goed waar zij ten opzichte van hun eigen graadmeter tekort schoten. Men leze bij voorbeeld het boek van de

doodgeschoten president van de Verenigde Staten, John F. Kennedy „Profiles in courage”.

3. Vormingswerkers

Het behoort niet tot de taak van vormingswerkers en al helemaal niet van een dergelijk werker binnen het H.V. om mensen op revolutie voor te bereiden of „uit te gaan van een revolutiebegrip”¹⁵).

Vorming noemt men inderdaad het stelselmatig bezig zijn te helpen zich zelf te ontplooien. Dat ontplooien heeft te maken met de relaties van die mensen met anderen, zowel met individuen als met de samenleving als totaliteit. Vorming is niet het van een of andere doctrine uit mensen beïnvloeden een bepaalde houding tegenover de samenleving aan te nemen. Vorming, zeker binnen de humanistische beweging kan en mag niets te maken hebben met doctrinaire of autoritaire mensen een bepaalde richting opstuwten. Onder maatschappijkritici zijn er die dat zouden willen doen. Ze moeten zich dan realiseren dat ze de eerste beginselen van wat vorming werkelijk beoogt (nl. mensen zich bewust te doen worden van hun plaats in de wereld en van de oordelen die ze daarover hebben) verzaken. Vorming is een bewustwordingsproces helpen op gang te brengen.

Van een bepaalde inspiratie uit nl. onze humanistische, kan een inbreng op vormingsterrein gegeven worden.

Juist vanuit onze uitgangspunten wordt een mens zo autonoom gezien nu het om zijn eigen bewustwording gaat en niet om wat een vormingswerker graag — overigens dikwijls alleen theoretisch — op gang zou willen brengen aan „revolutiebegrip” of wat in zijn „strategie” past!

M. G. Rood

1) Het lijkt haast overbodig dit nog weer eens te schrijven.

2) Radius ter aangeduide plaatse, blz. 5.

3) Men zie ook de beleidsnota voor het congres van het H.V. 1969, blz. 7.

4) Radius, blz. 6 t.a.p.

5) Radius, blz. 7.

humanist

Verantwoordelijk
voor de inhoud:

Hoofdbestuur H.V.

Samensteller (a.i.):

Direkteur H.V.

Lay-out:

Lumax Utrecht

Druk:

Lumax Utrecht

Redactie-adres:

Humanistisch
Verbond
Oudegracht 152
Utrecht
Tel.: 030-318145

Verbandsorgaan „Humanist” naar alle leden

MÜNCHEN

Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond is diep geschokt door de zo tragisch afgelopen gebeurtenissen op de Olympische Spelen in München. Het is vervuld van afschuw over de moord op een aantal weerloze gijzelaars, zoals het uit humanistisch oogpunt telkens het afdreigen van zaken met menselijke levens als inzet en het doden van deze mensen volstrekt verwerpt.

Het hoofdbestuur wil naar aanleiding van de gebeurtenissen twee zaken aan de orde stellen:

1. Het hoofdbestuur heeft er begrip voor dat Nederlandse atleten die soms jarenlang naar het sportieve hoogtepunt van de Olympische Spelen te München hadden toegeleefd, hebben overwogen na de gebeurtenissen door te gaan. Het heeft bij het hoofdbestuur echter een gevoel van verslagenheid achter gelaten dat na

de veelvoudige moord op sportbroeders de menselijke solidariteit niet de doorslag heeft gegeven. Naar zijn mening heeft het Nederlands Olympisch Comité de verbroederingsgedachte die wezenlijk voor de Olympische Spelen heet te zijn, hoogst twijfelachtig gemaakt.

2. De verschrikkelijke daad van een aantal Palestijnen — veroordelenswaard in elk opzicht — mag niet worden genegeerd als noodkreet dat een oplossing van de slepende Midden-Oosten kwestie geboden blijft. Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond doet dan ook een klemmend beroep op alle betrokkenen het uiterste te proberen om met de meeste spoed een oplossing te bereiken die uit menselijk oogpunt aanvaardbaar is.

Aldus de tekst van de verklaring van het hoofdbestuur zoals vastgesteld in zijn vergadering van 8 september jl.

Sedert het verschijnen van de zowel naar vorm als naar inhoud vernieuwde „Humanist”, wordt ons blad aan alle leden toegezonden. Hiermede wordt uitvoering gegeven aan een enkele jaren geleden, terzake door het Verbondskongres genomen besluit (kongres 1969). Een besluit dat toen algemene instemming vond, omdat een verbondsorgaan dat naar alle leden gaat een machtig hulpmiddel is om het contact van het HB met de leden niet alleen te onderhouden, maar ook te verstevigen. Verder kunnen ook de onderlinge contacten er aanzienlijk door worden verbeterd.

Oorspronkelijk was de bedoeling de toezending aan alle leden bij het begin van het nieuwe kalenderjaar te doen plaatsvinden, maar vanwege de ledenwerfaktie zijn wij er iets eerder mee begonnen. Vurig hopen wij dat leden, die tot dusver betalende abonnees waren en die hun abonnementsgeld over 1972 nog niet hebben voldaan dit alsnog doen, en wel voor het volle bedrag van f 15,—. Inderdaad zou men kunnen stellen, dat men dan iets te veel betaalt, maar gezien onze moeilijke financiële situatie vertrouwen wij gaarne dat men toch het volle bedrag zal overmaken.

Natuurlijk kost zo'n vernieuwd blad dat naar alle leden gaat veel geld en daarom besloot het kongres van 1969 machtiging te verlenen om in verband daarmee alle kontributies met een vast bedrag te verhogen. Dit houdt óók in, dat de minimum kontributie f 25,— gaat bedragen. Met de verhoging van alle kontributies zal worden begonnen per 1 januari 1973 (dus nog niet dit jaar), en wel met een bedrag van f 10,— per lid. Aanvankelijk was een lager bedrag voorzien, maar met goedkeuring van de Verbandsraad moest dit enkele jaren geleden vastgestelde bedrag vanwege de sterk gestegen kosten worden herzien. Nieuwe leden die in de laatste maanden van dit jaar toetreden — en de grote meerderheid zal dat doen in het kader van de ledenwerfaktie — gaan pas kontributie betalen m.i.v. 1 januari 1973; minimaal derhalve f 25,—.

Directeur

Verbandsraadsvergadering

30 september: 10.30 uur
Erasmushuis, Utrecht

Ook deze vergadering is toegankelijk voor belangstellenden. De agenda omvat, behalve de formele punten: samenvatting werkzaamheden hoofdbestuur, de ledenwerfaktie, namen van kandidaten voor vacatures hoofdbestuur 1973/75, contributie 1973.

Wat dit laatste punt betreft, leze men elders in dit nummer het artikel „Verbandsorgaan Humanist naar alle leden”.

Aan het einde van de verbondsvergadering van 30 sept. te 16.30 uur zal Schonk afscheid van ons nemen.

Schonk is al van 1950 af in dienst van

het Verbond, en hij heeft een variëteit van raadsmanfuncties waargenomen. Laatstelijk die van hoofdgraadsman voor de geestelijke verzorging in ziekenhuizen. Uit zijn lange raadsmanervaring is ook zijn boekje voortgekomen: „Het humanisme, ook uw kijk op het leven?”. Schonk is reeds enkele jaren niet goed gezond meer, zodat hij zijn activiteiten reeds zeer aanzienlijk heeft moeten beperken. Hij moet zich nu nog verder beperken; zóver dat dit praktisch zijn afscheid betekent. Wij hopen dat vele oude vrienden en bekenden hem de hand komen drukken, want vele vrienden heeft hij. Half vijf dus op 30 september, aan het slot van de Verbandsraadsvergadering.

A. J. Wichers

**Het
Humanistisch
Verbond
heeft u
nodig**

Humanistisch vormings- onderwijs

Met het begin van het nieuwe schooljaar is op een aantal scholen ook het humanistisch vormingsonderwijs weer gestart. Op hoeveel scholen weten we niet precies. Daarom hebben wij aan alle vormingsleiders en -leiders, waarvan wij vermoeden dat zij ergens bezig zijn, een vragenlijstje gestuurd met het verzoek ons enige gegevens te verstrekken. Het is namelijk van veel belang, dat wij centraal een overzicht hebben van hetgeen er op het gebied van het HVO in het land allemaal gebeurt. Zodra de gegevens binnen zijn zullen wij een samenvattend overzicht overigens ook in Humanist publiceren.

Het is niet uitgesloten, dat enkelen bovengenoemd vragenlijstje niet ontvangen. Willen zij dat even laten weten aan ondergetekende?

Ook aan de opleiding en training van vormingsleiders wordt goed doorgewerkt. In 't Gooi en in Gouda zijn speciale opleidingskursussen gestart en een cursus in Alkmaar zal spoedig volgen. Bij een eindgesprek met cursisten aan een opleidingskursus te Rotterdam verwierven op 9 september weer drie mensen hun bevoegdheid voor het geven van HVO op een basisschool.

Een tweetal trainingsweekends voor mensen, die reeds praktisch werkzaam zijn, worden half september en eind oktober gegeven op de volkshogeschool te Baarn. Allemaal gericht op het geven van HVO aan de hoogste klassen van het lager onderwijs. Wij zouden ook erg graag HVO geven in het voortgezet onderwijs, maar de toegang daartoe is op dit moment geblokkeerd. Een zaak, die onze veront rusting blijft wekken.

Een ander probleem is het toezicht op de kwaliteit en de inhoud van het geven van HVO. Voor het geven van HVO is het Humanistisch Verbond verantwoordelijk. Dat betekent, dat docenten/vormingsleiders, die HVO geven, door het HV moeten worden benoemd. Nu zien wij, dat in een enkele school ook wel HVO wordt gegeven, zonder dat het HV daarin wordt gemengd. Daarvoor kan het HV dan geen verantwoordelijkheid dragen hoewel onze naam er wel mee is gemoeid. Als u dergelijke gevallen konstateert verzoeken wij u vriendelijk ons daarvan op de hoogte te stellen. Wij zullen ons dan met de desbetreffende school en docent nader verstaan. Natuurlijk niet om de zaak te stoppen, maar om een goede voortgang te bevorderen.

Tenslotte maken wij melding van het verschijnen van een speciaal *Informatieblad voor ouders en opvoeders van kinderen op basisscholen*.

Daarin worden nadere inlichtingen gegeven over doel en inhoud van het HVO. Dit informatieblad is op aanvraag verkrijgbaar bij het centraal bureau van het Humanistisch Verbond.

Jan de Leede

Levensbeschouwing en Ziekenhuiswezen

Op maandag 4 september jl. werd door de Voorzitter van de Nationale Ziekenhuisraad, Prof. Mr. J. Th. M. de Vreeze een college voor advies en bijstand inzake levensbeschouwelijke aangelegenheden geïnstalleerd.

Dit college van 8 leden bestaat uit vertegenwoordigers van diverse geestelijke stromingen.

De Humanistische Stichting voor Geestelijke Volksgezondheid, die in de gelegenheid werd gesteld een lid voor te dragen, wordt vertegenwoordigd door J. Pasman te Voorburg, als plaatsvervangend lid treedt op Mevr. M. Blom-Mourits te Rotterdam.

Blijkens art. 13 van de statuten der N.Z.R. heeft het college tot taak het bestuur en de andere organen van de Raad, desgevraagd dan wel op eigen initiatief, van advies te dienen in levensbeschouwelijke aangelegenheden, welke in het

kader van het ziekenhuiswezen een rol spelen.

Praktisch alle ziekenhuizen, psychiatrische instituten en verpleegtehuizen in Nederland zijn bij de N.Z.R. aangesloten.

U KUNT NOG STEEDS

namen en adressen voor de ledenwerfaktie inzenden van mensen, die u kent en van wie u verwacht, dat zij positief zullen reageren op een uitnodiging lid te worden van het Humanistisch Verbond.

Oók van mensen buiten uw eigen woonplaats.

Inzenden aan: Humanistisch Verbond, Postbus 114, Utrecht.

Jezelf in relaties

„Ik leef zo warrig, er is niets dat ik afmaak”.

„Ik ben niet direct en open in m'n contacten”.

„Ik loop telkens vast in m'n relaties met de andere sekse”.

Dit zijn enkele uitspraken tijdens een ontmoeting in j.l. voorzomer.

De aanwezigen hadden al deelgenomen aan onderlinge gespreks- en communicatiegroepen, maar men wilde toch nog verder komen en daarom werd besloten leiding te zoeken in de kring van ervaren relatie-trainers.

Via het IVC (Instituut voor Communicatie) te Rotterdam, is dit inmiddels gelukt.

De kosten zullen door de deelnemers gezamenlijk gedragen worden, ca. f 10,— p.p. per avond. Men moet wel voor de cursus in zijn geheel inschrijven. Behalve dat men één avond vrijblijvend kan komen, ter kennismaking.

Op dit ogenblik is er nog plaats voor enkele deelnemers. Wie ervoor voelt, kan zich opgeven bij Hanneke de Roeck, Bergweg 12, Hilversum (Telef. 02150-45451).

Op haar adres wordt ook de eerstvolgende avond gehouden, nl. woensdag 4 oktober 20.00 uur.

Tijd en plaats van de volgende avonden worden door de groep in overleg vastgesteld.

Vragen en antwoorden

De ledenwerfcampagne is, wanneer u deze regels leest, in volle gang. Leden werven voor het Verbond vraagt méér dan alleen een vlot verkooppraatje. Het Verbond is immers een levensbeschouwelijke organisatie en heel fundamentele vragen betrekking hebbende op mens en maatschappij komen dan haast vanzelfsprekend bij het gesprek aan de orde. Dat is althans de ervaring van Uw directeur geweest.

Het lijkt bijzonder nuttig om op een paar van die vragen hier wat nader in te gaan, want ze kunnen voor ieder, die in deze dagen tracht een nieuw lid voor het Verbond te werven, van belang zijn. Hieronder dan de vragen en de antwoorden die hierop door mij — uiteraard op persoonlijke titel — werden gegeven. Verreweg de belangrijkste vraag bleek te zijn: „Wat stelt dat humanisme voor, óók voor mij persoonlijk?” Bij de bespreking van die vraag is men het wel eens over het nut van het beschikbaar stellen van geld of mankracht voor het „goede doel”, d.w.z. de diverse taken, die het Verbond in de sektor van de hulpverlening verricht. Maar daarmee is natuurlijk nog geen antwoord gegeven op de betekenis van het humanisme en zijn organisatorische vorm: het Humanistisch Verbond voor de vraagsteller zélf.

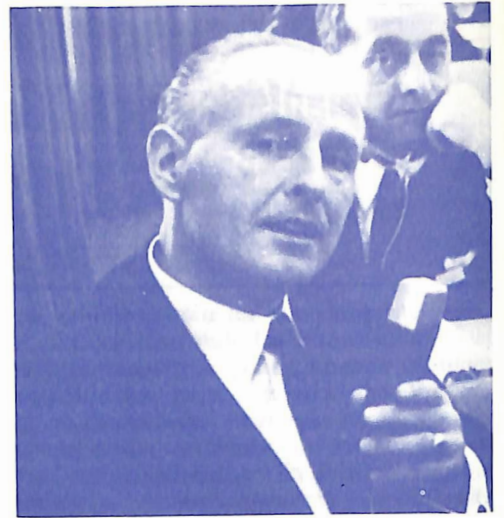
Voor wat betreft het uitgangspunt: dat voor de humanist leven en wereld uitsluitend te begrijpen zijn met menselijke vermogens; dat de mens enerzijds uitsluitend eigen verantwoordelijkheid voor eigen leven draagt, maar anderzijds evenzeer voor de medemens; dat hij dient op te komen voor een samenleving, die de mens maximale mogelijkheden tot vrijheid geeft.

Daarover is men het in het algemeen wel eens.

Hoe vreemd het voor sommigen mag klinken, de afgrenzing naar het Christendom enerzijds en het (orthodox) marxisme anderzijds, is daarbij voor velen maar vaag. Daarop hopen wij later nog eens terug te komen.

Wanneer op de vraag: „wat doe ik er zelf mee?” onder meer werd gewezen op het belang van maatschappelijk bezig zijn, naast bezinnen en hulp verlenen, is men het ook hiermede over het algemeen wel eens. Een vraag die dan echter veelvuldig wordt gesteld is: „Waarom dan niet meteen in het politieke vlak bezig zijn?”

Wel, wanneer het Verbond maatschappij kritisch bezig is, is het raakvlak met het politieke terrein natuurlijk duidelijk. Maar dat wil nog helemaal niet zeggen dat wij dan ook het Verbond wel kunnen missen ófwel het tot een politieke partij

W. Fiege

moeten transformeren. Wat het Verbond hier zou moeten doen is vóóruit denken op de huidige situatie en de richting aangeven waarin de ontwikkeling zou moeten plaatsvinden, zodat politieke partijen bij het Verbond te rade zouden gaan! De primaire taak van de politieke partijen immers is om in het staatkundige en maatschappelijke vlak de inrichting van de samenleving optimaal te laten functioneren. Daartoe zijn er organen, zoals Gemeenteraden, Provinciale Staten, Staten-Generaal enz.

Daarnaast is het welhaast vanzelfsprekend dat een humanist in de politieke, maatschappelijke, kulturele organisatie, die hij daartoe de meest aangewezen acht, tracht actief méé te doen om de

KONTRIBUTIE-BETALING

Waarom zoveel vertraging? waarom nog fouten? zijn vragen die ons nog herhaaldelijk worden gesteld.

- Het wegwerken van een aanzienlijke achterstand;
- de administratieve konsekventies van het overgaan op centrale contributie-inning;
- de overschakeling op een ander systeem van computerverwerking van de contributie-inning dan het vorig jaar gekozen;
- de personele (onder)bezetting.

Dat alles heeft tot fouten en tot grote vertraging in de contributie-inning geleid. Wij zijn bezig die met man en macht weg te werken. Het gevolg van die vertraging zal er echter o.m. toe leiden, dat de verzending van de aksept-girokaarten van de kwartaal-contributie over het 2e, 3e en 4e kwartaal 1972 in één keer plaats vindt. Dat spijt ons enorm, maar onder de gegeven omstandigheden ging het niet anders.

Voor het ongerief niettemin ons excuus.

Drie dringende verzoeken:

1. Betaalt u s.v.p. zo spoedig mogelijk. Onze liquiditeitspositie is zorgelijk.
2. Betaalt u a.u.b. uitsluitend met ak-

sept-girokaart(en), dat spaart ons veel extra werk.

3. Doet u als het enigszins kan géén mededelingen aan ons op de girokaart, maar per afzonderlijke briefkaart.

Bij voorbaat onze hartelijke dank.

LEDEN-REGISTRATIE

Waarom duurt het zolang, waarom worden er nog vergissingen gemaakt enz.?

Het merendeel van de redenen in het stukje onder het hoofd „Kontributiebetaling” — dat elders in „HUMANIST” is opgenomen — heeft óók geleid tot vertraging bij de registratie

- van nieuwe leden
- van adreswijzigingen
- van afvoeringen.

Bovendien zijn de kinderziekten van de toepassing van verwerking per computer nog steeds niet uitgewoed. Wij zijn nu bovendien gedeeltelijk afhankelijk van derden (omdat wij niet zelf over een computer beschikken) en tenslotte is het Verbond een organisatie met véél mutaties in het adressenmateriaal.

Ook hier zetten wij alle zeilen bij om de achterstand weg te werken. Wij hopen op begrip uwerzijds.

humanistische levensvisie — die hij samen met anderen in het kader van het Verbond bij voortdurende helpt te ontwikkelen — in de samenleving te verwerken.

Diverse mensen hebben mij ook om nader commentaar gevraagd op mijn stelling dat „wij momenteel in een politieke, maatschappelijke en culturele crisis leven, die in Nederland, ja in geheel Europa zijns gelijke nauwelijks kan vinden” en dat „het Humanistisch Verbond bij de oplossing van die crisis een uiterst belangrijke rol dient te vervullen, ja dusdoende zijn bestaansrecht zou bevestigen”.

Mijn antwoord daarop is dat wij daar inderdaad met alle kracht naar moeten streven. Enerzijds immers storten de kerken als cultuur- en ethiek-vormende factoren ineen, anderzijds is in de Oostelijke helft van Europa het communisme er niet in geslaagd een fundamenteel nieuwe ethiek te formuleren. Kolakowski, Schaff, e.a. hebben dat in de afgelopen jaren expliciet gemaakt.

De samenleving vereist echter een minimum aan overeenstemming over de levensstijl, over de te gebruiken middelen, over het doel waar men met mens en samenleving naar toe wil. Hier ligt de — zo is mijn antwoord — meest fundamentele uitdaging voor het humanisme en daarmee voor het Humanistisch Verbond in de komende jaren, speciaal als wij denken aan het kader waarin de crisis zich thans gaat afspelen: het ecologievraagstuk. Een geweldige taak staat ons te wachten. Méér dan ooit zijn er humanisten en een organisatie — het Humanistisch Verbond — nodig!

Fiege

Radio, Hilversum 2, 9.45-10.00 uur

1 oktober

Redden we het met onszelf?

Laatste van een serie van vier programma's in het kader van de ledenwerfactie. Na „maatschappij-kritiek” en „bezinning” staat vanmorgen centraal het thema: „humanisme en hulpverlening” in een gesprek met de heer Uitenboogaart geestelijk raadsman voor de inrichtingen van Justitie.

8 oktober

Invuloefening in Humanisme

TV, Nederland 1, voor het laatste journaal

1 oktober

Humanistisch Vormingsonderwijs.

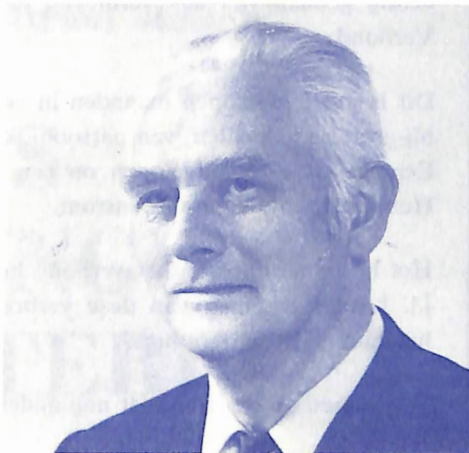
Een filmverslag van een openbare hvoles op de Jan Ligthartschool te Waddinxveen.

15 oktober

Het Humanistisch Verbond aan het werk. Een filmverslag over de activiteiten van het verbond.

LEDEN WINNEN?

Ijzeren noodzaak voor het rechtekken van verhoudingen

P. Hommes

Als, door tijdgebrek niet actief, maar wel meelevend lid, had ik me nooit gerealiseerd, hoe het met het ledental van ons verbond stond. Gezien het feit, dat er toch in elk geval een kwart van de bevolking niet-kerkelijk is, waarschijnlijk meer, moet er toch zo'n slordige miljoen volwassen buiten-kerkelijken in Nederland rondlopen. Toen ik dan ook die winter toevallig de grootte van ons ledental hoorde, was ik wel met stomheid geslagen. Dat staat in geen verhouding tot de mogelijkheden en wat erger is, dat zal naar alle waarschijnlijkheid geleid hebben tot een achterstand aan invloed op het maatschappelijk gebeuren, vergeleken bij andere stromingen met een soms tanende aanhang.

Wij zouden als humanisten de machtigste stroming kunnen zijn, maar zijn we dat ook? Hebben wij voldoende invloed op het lokaal en nationaal gebeuren op geestelijk gebied? Of hebben we te weinig bekendheid? Hebben we te weinig mankracht, kortom te weinig leden?

Die ledenwinst is dus wel uiterst noodzakelijk. In onze afdeling Apeldoorn is dat onderkend en zo is dan ook reeds in mei van dit jaar een werfgroep samengesteld. Daarin hebben enkele bestuursleden zitting om het contact te onderhouden met het bestuur en enkele leden, die spontaan bereid waren mee te doen.

Deze werfgroep stootte al gauw op 2 vragen: Hoe komen we aan adressen en hoe aan huisbezoekers en andere medewerkers.

Wat de adressen betreft, wilden we niet wachten op de landelijke actie. Dit zou waarschijnlijk voor ons niet zulke grote aantallen opleveren.

We vonden andere wegen. De schriftelijke rondvraag bracht niet zo veel. Beter bleek het aanschieten van vooraanstaande figuren en van leden, die in allerlei verenigingen meedraaien. Dan rollen de adressen er uit en je hoeft alleen maar na te gaan of de genoemden misschien

niet al lid zijn. Merkwaardige uitspraken tussen echtgenoten zijn dan niet ongewoon. „O, die zijn vast lid”. Later blijkt dat niet zo te zijn en moet man of vrouw lief wel zorgen dat „die” alsnog lid worden. Neen, die adressen, dat ging wel. We hebben er nu zo'n kleine duizend. Als er 10% uitkomt, zijn we tevreden.

Tweede vraag: Hoe krijgen we de huisbezoekers? Ook dat viel mee. Enige leden hadden zich schriftelijk gemeld. Verder hebben we een aantal leden bezocht.

Natuurlijk ontmoetten we weer de bekende schroom en bescheidenheid, waarbij de best onderlegde het hardst riep: „Dat kan ik niet, Ik wil wel wat doen, maar geen huisbezoek”. Maar er waren er ook, die uit de grond van hun hart zeiden: „Ja, dat heb ik altijd al graag willen doen. Ons Verbond moet meer uitgedragen worden”. Voorlopig vragen we er niet meer.

We wilden n.l. niet alle adressen ineens afwerken, maar eerst een groep van 100 en daarna aan de hand van de eventuele resultaten kijken hoe we verder gaan.

Hoe de stemming is?

Enige huisbezoekers hadden geen zin op het seintje van het H.B. te wachten en zijn alvast begonnen. Resultaat: In ons laatste contactblaadje stonden 17 nieuwe leden. Eerlijkheidshalve moeten we hier echter wel bij vermelden, dat een deel ervan reeds voordien, door onze permanente ledenwerving waren verkregen.

En waar moet je allemaal aan denken bij je organisatie? Je denkt om instructie van je huisbezoekers op een aparte avond, je geeft informatie, lectuur enz. Je bespreekt de duur van elk bezoek, de frequentie, het al of niet aantrekken van een begeleider. Je denkt aan vervoer, aan je administratie, je kaartstelsysteem. Maar... je denkt niet aan aanmeldingsformulieren.

En zo kon het gebeuren, dat al na 3 dagen iemand bij ons kwam om formulieren, die we niet hadden.

Trouwens als U nu toch op stap gaat, die contributie, (streefgetal ½ %) doe dat nou een beetje tactisch. Dring niet zo aan. Als ze lid zijn en enthousiast worden gaat dat contributiebedrag echt wel omhoog.

O en nog iets. Ga gerust naar jongelui van 30 jaar. Naar onze ervaring is daar best mee te praten en ze worden ook lid. U moet dan wel zorgen, dat U ze houdt.

Een volgende keer eens over de opvang van onze nieuwe leden en over andere belevenissen.

Veel succes.

P. Hommes
Apeldoorn

LEDENWERFAKTIE '72

BLIJF ONS ADRESSEN ZENDEN!

Honderden leden hielpen ons reeds aan meer dan 6.000 adressen!

Deed u het ook reeds?
Zo niet, doe het alsnog!
Centraal Bureau
Humanistisch Verbond
Postbus 114
Utrecht.

Nagekomen bericht

Humanistisch Jongeren Sentrum (H.J.S.)

Via pers en radio is door het Humanistische Jongeren Sentrum (H.J.S.) mededeling gedaan van een vermeend ideologisch konflikt met het Humanistisch Verbond.

Dit is in de afgelopen maanden in velerlei circulaire voorafgegaan door laag-bij-grondse aanvallen, van persoonlijke aard op bestuursleden van het verbond. Een en ander is uitgelopen op een schriftelijke afscheidsmotivering van het Humanistisch Jongeren Sentrum.

Het hoofdbestuur van het verbond heeft in zijn vergadering van 22 september j.l. kennis genomen van deze verbreking door het H.J.S. van de relatie met het Humanistisch Verbond.

Wij komen op een en ander nog nader terug, Hoofdbestuur H.V.

De uitvoering van de ledenwerfaktie is in volle gang.

Wij hebben tot dusver van de leden ongeveer zesduizend adressen ontvangen, die intussen al allemaal een uitnodiging hebben ontvangen om lid te worden. Op het moment, dat wij schrijven: 18 september, zijn de eerste honderd nieuwe leden ook al ingeschreven.

Het aantal reacties uit Inzicht is tot dusver echter nog mager, maar aangezien een dergelijk blad gewoonlijk gedurende enkele weken bij de lezers in roulatie blijft kan daar ten slotte nog best wat uitkomen.

Intussen blijven wij onze leden vragen adressen aan ons te zenden. Het bleek ons dat sommigen denken, dat dit alleen adressen uit de eigen woonplaats moeten zijn. Dat is een misverstand! U kunt adressen opzenden van mensen, die u kent en die volgens u waarschijnlijk wel bereid zullen zijn lid te worden van het HV, uit het gehele land.

In de eerste helft van september is er, verspreid over het gehele land, een reeks van tien bijeenkomsten gehouden met de actieve ledenwerwers. Daar hebben honderd zestig mensen aan deelgenomen, die zich enthousiast toonden over het materiaal, dat voor de ledenwerfaktie wordt gebruikt. Ieder kreeg een map met het materiaal uitgereikt, bovendien werden van deze bijeenkomsten nog enige honderden mappen meegenomen voor ledenwerwers, die toevallig de bijeenkomst niet konden bijwonen. Ook zijn er nog een aantal mappen nagezonden. Op de bijeenkomsten is uitvoerig gesproken over de praktische uitvoering van de aktie. Na

Het
Humanistisch
Verbond heeft
u nodig.

U heeft het
Humanistisch
Verbond
nodig.

half oktober zullen de namen van degenen, die niet reageerden op de schriftelijke uitnodiging lid te worden, vanuit hun woonplaats nog eens telefonisch worden benaderd. Wij weten, dat een groot aantal actieve leden klaar staat om deze taak te vervullen. U kunt overigens ook nog op een wat bescheidener manier meehelpen aan de ledenwerving door bij de sekretaris van uw afdeling, of bij het centraal bureau te Utrecht, te vragen om een stel stickers met het opschrift: *U heeft het Humanistisch Verbond nodig* en *Het Humanistisch Verbond heeft u nodig*.

Van de activiteiten, die in het land worden ontwikkeld, valt in het bijzonder de aanpak van de afdeling *Apeldoorn* op. Daar heeft men ruim duizend adressen van belangstellenden verzameld, die niet

via de schriftelijke aktie uit Utrecht, maar rechtstreeks via persoonlijk huisbezoek worden benaderd. Daartoe is in Apeldoorn een flinke werkgroep ledenwerving gevormd. De start van de aktie werd met een gloedvol betoog van directeur Fiege ingeluid. Wij zien vol verwachting uit naar de resultaten, die Apeldoorn met deze werkwijze zal bereiken.

Deze rubriek bevat praktische berichten over de ledenwerfaktie. Het spreekt vanzelf, dat er daarnaast nog andere dingen belangrijk zijn in het verbond. Met name de vraag: *Wat heeft het humanisme en wat heeft het Humanistisch Verbond te betekenen?* Met die vragen dient het gehele verbond zich intensief bezig te houden en het ligt in de bedoeling, dat ook het blad *Humanist* daarin een duidelijke bijdrage zal leveren.

Jan de Leede